

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2022. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.10.41>

УДК: 336.7

*Л. Г. Кльоба,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку та аналізу,
Інститут підприємництва та перспективних технологій,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0223-6802>
Т. Л. Кльоба,
к. е. н., ДУ «Інститут регіональних досліджень
ім. М. І. Долишнього НАН України»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3354-3648>*

ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ FİNTECH В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

*L. Kloba,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Finance, Accounting and Analysis, Institute of Entrepreneurship
and Advanced Technologies, Lviv Polytechnic National University,
T. Kloba,
PhD in Economics, Institute of Regional Research
named after M.I. Dolishniy of the NAS of Ukraine, Ukraine*

ECONOMIC ESSENCE AND SIGNIFICANCE OF FİNTECH IN THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Останнім часом в економічному середовищі відбуваються кардинальні зміни, які пов'язані із розвитком FinTech. Значний потенціал до трансформації мають FinTech, які дають можливість підвищити якість послуг. У недалекому майбутньому цифровий розвиток все більше буде розвиватися, і тому застосування інноваційних FinTech стане невід'ємною

частиною у конкурентній боротьбі. Поряд з цим, використання FinTech стає все більш актуальним у всьому світі. Мета статті полягає в дослідженні методологічних підходів щодо сутності FinTech та їх впровадження у банківській системі. Проведено аналіз сутності та значення наукових підходів FinTech. Розглянуто основні епохи розвитку FinTech, досліджено інноваційні інструменти для надання фінансових послуг у банківській системі, розглянуто найпривабливіші FinTech-ринки у банківській системі України. Розглядаючи наукові доробки вчених, не вирішеним залишаються теоретичні і прикладні питання щодо впливу FinTech на розвиток банківської системи, фактори їх розвитку, рівня технологізації фінансових послуг та його зв'язку з параметрами розвитку банківської системи в Україні. Адже, розповсюдження FinTech інновацій позначається на динаміці та характері розвитку банківської системи. Водночас FinTech зумовлюють якісні зміни у банківській системі і сприяють підвищенню рівня банку і призводять до якісних змін.

Recently, drastic changes have been taking place in the economic environment, which is connected with the development of FinTech. FinTech, which provides an opportunity to improve the quality of services, has a significant potential for transformation. Shortly, digital products will develop more and more, and therefore the application of innovative FinTech will become an integral part of the competition. Along with this, the use of FinTech is becoming more and more relevant worldwide. The influence of FinTech on the modern financial market in the banking system today is complicated to overestimate because the FinTech industry is rapidly and relentlessly developing, penetrating all areas of economic activity and showing clients new and convenient financial services and tools. Thanks to this, the modern consumer radically changes their attitude toward financial services. He seeks remoteness, lightness, and security in managing one's finances. The article aims to study methodological approaches regarding the essence of FinTech and its implementation in the banking system. An analysis of the meaning and significance of FinTech scientific approaches has been carried out. The main eras of FinTech development were considered, innovative tools for providing financial services in the banking system were investigated, and the most attractive FinTech markets in the banking system of Ukraine were considered. Considering the scientific achievements of scientists, the theoretical and applied questions regarding the impact of FinTech on the development of the banking system, the factors of their product, the level of the technological nation of financial services, and its

connection with the parameters of the development of the banking system in Ukraine remain unresolved. After all, the spread of FinTech innovations affects the dynamics and nature of the development of the banking system. At the same time, FinTech leads to qualitative changes in the banking system, contributes to raising the level of the bank, and leads to qualitative changes. Along with this, the widespread use of innovative solutions increases the stability of the financial system through increased cost efficiency and process optimization, creating conditions for more flexible adaptation to unforeseen events.

Ключові слова: фінансові технології, FinTech-послуга, банківський бізнес, FinTech -ринки, необанкінг, криптовалюта, фінансові екосистеми.

Keywords: financial technologies, FinTech service, digital banking services, FinTech markets, neobanking, cryptocurrency, financial ecosystem.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сьогоднішній день застосування FinTech у банківській системі України набуває все більшої популярності, а їх використання є основним інструментом для збільшення конкурентних переваг у представників банківського сектору. На фінансовому ринку України єдиним фактором структурних змін є використання мережі Internet, а також мобільних пристроїв для надання фінансових послуг. Сучасні інноваційні FinTech суттєво вплинули інфраструктуру банківського сектору, оскільки це пов'язано із зростанням автоматизації у роботі самих банків. Такі перетворення в даній галузі пов'язані здебільшого із скорочення витрат, зростанням безпеки фінансових операцій банку, забезпеченням розвитку відповідних послуг для суспільства. Саме використання інноваційних FinTech з кожним роком зростає. Розвиток FinTech є позитивною тенденцією у банківській системі і з кожним днем стають все більш популярними. У свою чергу FinTech-ринок є найбільш зростаючим, оскільки включає значну кількість напрямів, а саме: E-wallets, T-commerce, P2P-кредитування, Bitcoins, мобільні банки, mPOS-еквайринг тощо. Кількість FinTech-направів з кожним роком зростає. В результаті розвитку FinTech у банківській системі може з'явитися інноваційна модель банку, а саме банк із високою ефективною роботою та зручністю для своїх клієнтів.

Інноваційний розвиток банківської системи, а також одночасне зростання віртуального ринку у формуванні цілісного уявлення про FinTech обумовила необхідність та актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок щодо питань сутності та розвитку FinTech інновацій у розвитку банківської системи висвітлено у наукових працях як вітчизняних так і зарубіжних вчених: Карчева І. Я., Андрушків І. П., Д. Камінг, А. Мазаракі, Т. Васильєвої, Т. Ламберт, Г. Дорфлейтнер, Л. Нечипорук, Школьник та ін.

Слід зауважити, що науковці дотримуються відмінних точок зору стосовно місця інформаційного суспільства в становленні та розвитку економічних систем. Наприклад, Лайон Д. розглядає інформаційне суспільство як нову стадію історичного розвитку суспільства, яка є результатом другої індустріальної революції та базується в основному на мікроелектронній технології. Белл Д., Тоффлер Е., Гринкевич С. С. та Іляш О. І. [1, с. 56-62.] дотримуються думки, що інформаційне суспільство є вищою стадією розвитку постіндустріального суспільства. Мартін У. не виокремлює утворення постіндустріального суспільства та вважає інформаційне суспільство вищим рівнем розвитку індустріального суспільства. Такі дослідники як Мельник Л. Г. [2], Бажал Ю. М. [3] ототожнюють поняття постіндустріального та інформаційного суспільства.

На вплив «цифрової революції» на розвиток фінансового сектору у своїх роботах звернули увагу багато вітчизняних і зарубіжних дослідників: Г. Белінська, О. Васюренко, Д. Дранове, Д. Емері, Л. Жердецька, Р. Мертон, Г. Мінцберг, В. Соловйов, Д. Тіс, Л. Уайт, Л. Федулова, Дж. Фіннерті. За визначенням науковців «фінансові технології – це технічний інструмент для підтримки фінансових послуг» [4]. Белінська Г. В. розглядає інноваційні фінансові технології як різновид фінансових інновацій в економічній і фінансовій теоріях, математичних та статистичних методах, пов'язаних з використанням нових фінансових розробок, комп'ютерних та телекомунікаційних технологій. В складі інноваційних фінансових технологій

Белінська Г. В. виокремлює інновації в процесі удосконалення технологій (електронні гроші, електронний банкінг) та інновації способів фінансування та виконання (неттінг, сек'юритизація тощо) [4].

Зважаючи на потенціал позитивного впливу цифровізації на національні економіки та суспільний добробут, питанням розвитку ІКТ приділяється значна увага світової спільноти. Розвиток цифрових технологій займає важливе місце в таких стратегічних документах Європейського Союзу, як «Європа-2020» [5], «Цифровий порядок денний для Європи» («Digital Agenda for Europe») [5]. Отже, FinTech у банківській системі досягаються перш за все за рахунок впровадження IT-технологій і активного використання мережі Internet. Завдяки цьому відбувається інноваційний розвиток банківської системизокрема і всієї економіки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Вдосконалення та поглиблення теоретико-методологічних підходів щодо розробки та впровадження FinTech в економічному середовищі та в окремих секторах національної економіки зокрема у банківській системі в умовах цифрової економіки передбачає виконання таких завдань:

- ✓ розглянути та уточнити наукові підходи щодо визначення сутності поняття FinTech;
- ✓ обґрунтувати роль та місце FinTech інновацій в розвитку банківської системи;
- ✓ охарактеризувати FinTech-ринки у банківській системі.

У статті використано наступні загальнонаукові методи й прийоми теорії пізнання, як діалектичний метод, прийоми абстрактного мислення, включаючи аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, логічний метод для обґрунтування головних тенденцій розвитку FinTech банківській системі.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економічному середовищі відбуваються щоденні зміни. Фінансові технології (FinTech) складно назвати новинкою. В тій чи іншій формі фінансові технологію існують стільки ж, скільки і фінансові послуги. Власне слово вперше було опубліковано у 80-х

роках минулого століття — в газеті Sunday Times вийшла стаття авторства Пітера Найта з назвою "FinTech". Він використав це слово для опису бота, який вніс зміни в його електронну пошту. Термін «фінансові технології» у економічній літературі виникли ще на початку 1990-х рр., коли почала розвиватися мережа Internet.

Після глобальної фінансової кризи 2008 року, компанії у галузі FinTech почали швидко розвиватися і суттєво змінили комерцію, інвестиції, управління активами, страхування та операції з цінними паперами. Саме завдяки FinTech стало можливе існування криптовалют, таких як біткоїн.

Виділяють три головні епохи еволюції FinTech (рис. 1).

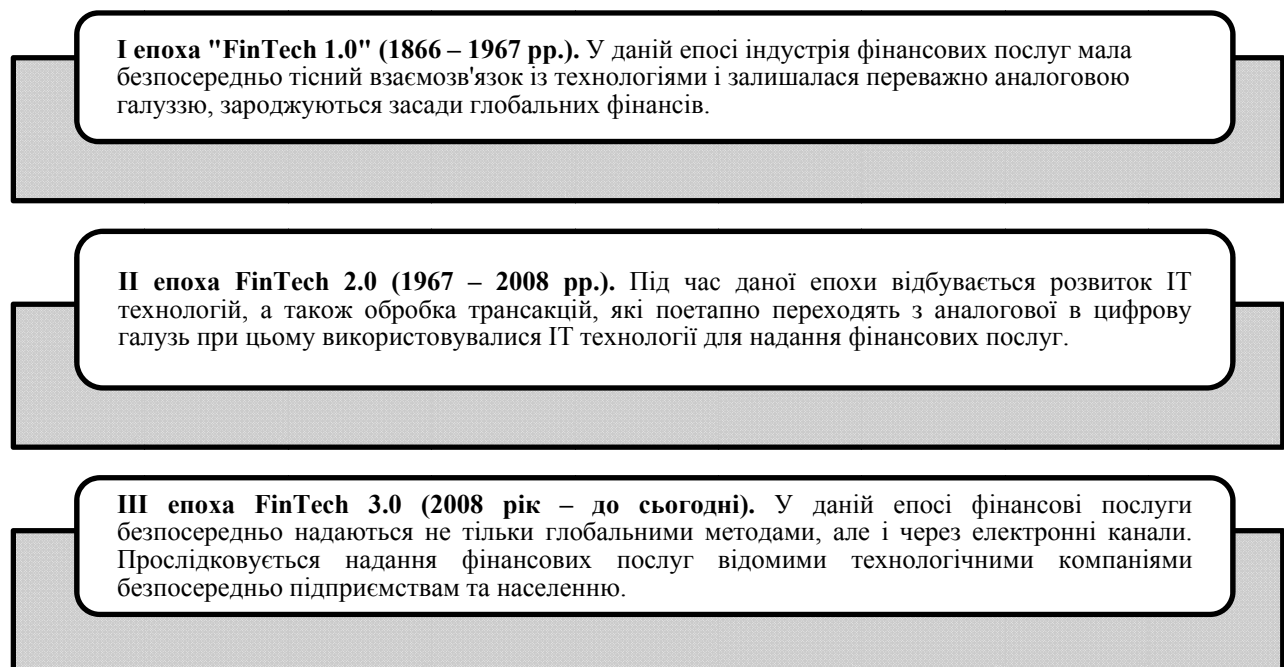

Рис. 1. Епохи еволюції FinTech

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [6].

На сьогоднішній день не існує єдиного підходу до визначення економічної сутності та значення фінансових технологій (FinTech).

Фінансові технології Патрік Шуфель розглядає як нову фінансову галузь, яка застосовує технології для поліпшення фінансової діяльності [7]. Такої ж думки щодо сутності фінансових технологій дотримуються такі вчені як Поченчук Г., Діденко В., Морозко Н. [8; 9].

Автори Кривич Я.М., Цирулик С.В., Семенов А.Ю. трактують фінансові технології як послуги, які надаються технологічними компаніями за допомогою спеціального програмного забезпечення та зосередженні на фінансових потребах клієнтів [10].

Концепцію ідеї цифрової валюти вперше висунув голландський математик Девід Чаум в роботі "Сліпий підпис для анонімних платежів". Вчений винайшов технологію, яка поєднує анонімність готівки з безпекою електронних платежів. Поряд з цим, ідеї Вей Дея надзвичайно цікаві, оскільки йому першому спало на думку, що гроші можуть бути нематеріальні, тобто виникати самі по собі в комп'ютерній мережі [11]

У загальному розумінні, фінансові технології – це сукупність інноваційних розробок у фінансовій сфері, що використовуються для надання якісних фінансових послуг. Насамперед згідно з визначенням Оксфордського словника, «фінтех – це комп'ютерні програми та інші технології, що використовуються для підтримки та надання банківських і фінансових послуг» [12].

Досить часто фінансові технології називають стартапи, які використовують проривні, інноваційні технології у галузі мобільних платежів, переказі грошових коштів, кредитуванні, залученні капіталу тощо. Поряд з цим, фінансові технології надзвичайно швидко змінюються під впливом різноманітних суспільних потреб, які є основою неоднозначності щодо поглядів даного поняття. Це відзначають як експерти у сфері FinTech, так і зовнішні цільові споживачі. Аналізуючи наукові літературні джерела можна виокремити наступні підходи щодо визначення фінансові технології (FinTech) (рис. 2).

Таким чином, можна стверджувати, що фінансові технології – це інноваційні технології, які використовуються фінансовими інститутами, органами державного управління, торговельними організаціями для задоволення потреб споживачів фінансових, адміністративних послуг та товарів в умовах розвитку економіки споживання [13].

		Автор	Визначення сутності FinTech
Зміст основної ідеї (підходу) FinTech	FinTech як технологія	Мазараки А., Волосович С.; Д'яконова І., Павленко Л., Криклій О.	✓ FinTech – це інноваційні технології, які використовуються фінансовими інститутами, органами державного управління, торговельними організаціями для задоволення потреб споживачів фінансових, адміністративних послуг та товарів в умовах розвитку економіки споживання.
		Гомбер П., Кох Дж.-А., Сірінг М.	✓ FinTech – неологізм, що походить від слів «фінансовий» та «технологія», й описує зв'язок сучасних Інтернет-технологій із налагодженою діяльністю компаній зі сфери фінансових послуг (наприклад, кредитування, банківські операції).
		Гімפל Х., Рау Д., Рьоглінгер М.	✓ FinTech – використання цифрових технологій, таких, як Інтернет, мобільні обчислення та аналітика даних, щоб дозволити та впровадити інновації або зруйнувати традиційні фінансові послуги.
	FinTech як інновація і бізнес-модель	М. Юнгер, М. Міцнер	✓ FinTech – послуги різних високотехнологічних стартапів, що мають інноваційні моделі бізнесу та цифрових платформ та застосовують їх для надання фінансових послуг.
		Рада з фінансової стабільності	✓ FinTech – це забезпечені технологіями інновації у фінансових послугах, які можуть спричинити появу нових бізнес-моделей, додатків, процесів чи продуктів, що мають суттєвий вплив на надання фінансових послуг.
		І. Лончарські	✓ FinTech – – еволюція та використання технологій у фінансах, що змінюють традиційні бізнес-моделі на фінансовому ринку та сприяють появі нових ризиків.
	FinTech як послуга	Семенов А. Ю., Цирулик С. В.	✓ FinTech – це послуги, що надаються технологічними компаніями за допомогою спеціального програмного забезпечення, та зосереджені на задоволенні фінансових потреб клієнтів, пропонуючи зручні, ефективні, автоматичні та прозорі он-лайн продукти порівняно з класичними фінансовими послугами.
		Дж. Джун, Е. Йео	✓ FinTech – останні досягнення в галузі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що призвели до швидкого розвитку та розширення нових та інноваційних фінансових послуг.
		К. Гай, М. Кіу, К. Сан	✓ FinTech – таксономія, яка описує сектори фінансових технологій у широкому діапазоні операцій, що стосується покращення якості фінансових послуг за допомогою інформаційно-технологій програм.
	FinTech як галузь	І. Лончарські	✓ FinTech – – еволюція та використання технологій у фінансах, що змінюють традиційні бізнес-моделі на фінансовому ринку та сприяють появі нових ризиків.
		П. Шуеффель	✓ FinTech – нова фінансова галузь, яка застосовує технології для вдосконалення фінансової діяльності.
		Д. Макоулі	✓ FinTech – економічна галузь, що складається з компаній, які використовують технології для підвищення ефективності фінансових систем.

Рис. 2. Наукові підходи щодо визначення сутності категорії FinTech

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [9-11].

Отже, на нашу думку фінансові технології (FinTech) це інноваційна розробка у сфері ІТ-технологій для сектору фінансових послуг.

На сьогоднішній день, спостерігаємо що віртуалізація FinTech стимулювала появу інноваційних інструментів для надання фінансових послуг у банківській системі, зростання популярності необанкінгу, криптовалют, мобільних програм та інноваційних ІТ-технологій (рис. 3).

Необанкінг	Цей світовий тренд, який залишається актуальним для галузі та буде активно розвиватися і в Україні. Слід очікувати не тільки появи новітніх місцевих гравців, а й появи на українському ринку західних FinTech-компаній. Популярність необанкінгу полягає у зручності та швидкості реагування на запит клієнта. Необанки у 2022 році продовжують витіснити традиційний банкінг. На сьогоднішній день фізичні особи звертаються до банків значно рідше, ніж декілька років тому. Цифрові банки в майбутньому активно розширюватимуть власну частку на ринку фінансових послуг.
Криптовалюта	Швидкість збільшення криптоіндустрії у світі випереджає усі традиційні галузі. В блокчейн-екосистему венчурні інвестори вклали 33 млрд дол., і це свідчить про те, що галузь активно розвиватися. Для легалізації криптобізнесу в країні держава обіцяє створити правову базу, що стимулюватиме його розвиток. Прикладом win-win-стратегії стане легалізація: із сірої зони в легальну перейдуть віртуальні активи, а держава одержить додатковий дохід у вигляді податку на прибуток від продажу криптовалюти. Однак, після прийняття в Україні необхідного законодавства варто чочікувати якщо не ажіотажу інвестицій у криптовалюту, то активного розвитку даного напрямку, а також відкриття представництв великих криптокомпаній та бірж.
Штучний інтелект і машинне навчання	Додатковим інструментом для FinTech-компаній стає штучний інтелект, який служить покращенням якості послуг, модернізації сервісів і впровадження нових продуктів. Чат-боти це голосові та віртуальні помічники, які розвиваються і вже використовуються для інформування клієнтів, проведення фінансових операцій, оцінки кредитоспроможності та визначення ризиків. Штучний інтелект допомагає зменшити витрати на аналіз великих обсягів інформації. Ефективніше конкурувати на ринку фінансових послуг зможуть FinTech-компанії, які реалізують можливості, пов'язані з використанням штучного інтелекту.
Фінансові екосистеми	У тренді залишиться створення фінансових екосистем. Єдина платформа, яка об'єднує різні компанії, дозволяє надавати великий спектр фінансових і нефінансових послуг, а також максимально задовольнити ключові потреби клієнтів. Надзвичайно важливим є те, що через одну компанію екосистеми можна одержати доступ до всіх інших супутніх послуг. Всі запитання необхідно вирішувати онлайн - швидко, зручно і комфортно. Це значна конкурентна перевага, яка робить бізнес все більш рентабельним і клієнтоорієнтованим.
Open banking	Можливості банків, FinTech та клієнтів розширить єдина платіжна екосистема. Для створення персоналізованих рішень і вбудовування фінансових послуг у продукти інших гравців необхідно використовувати відкриті дані. Банки канал для продажу своїх продуктів отримають додатковий, що і зменшить їхні витрати на підтримку великих фронт-систем. Відкритий банкінг вимагатиме від учасників розробки бізнес-моделей, і виграють ті, хто це зробить. Вже не працюють старі підходи, а ті, хто до цього не готовий, опиниться за бортом.

Рис. 3. Інноваційні FinTech інструменти для надання фінансових послуг у банківській системі

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [14].

При дослідженні FinTech-послуг необхідно виділити характерні особливості, які відносяться до платіжних, клірингових та розрахункових послуг і продаються у роздріб (мобільний гаманець; P2P-перекази; криптовалюта) (рис. 4).

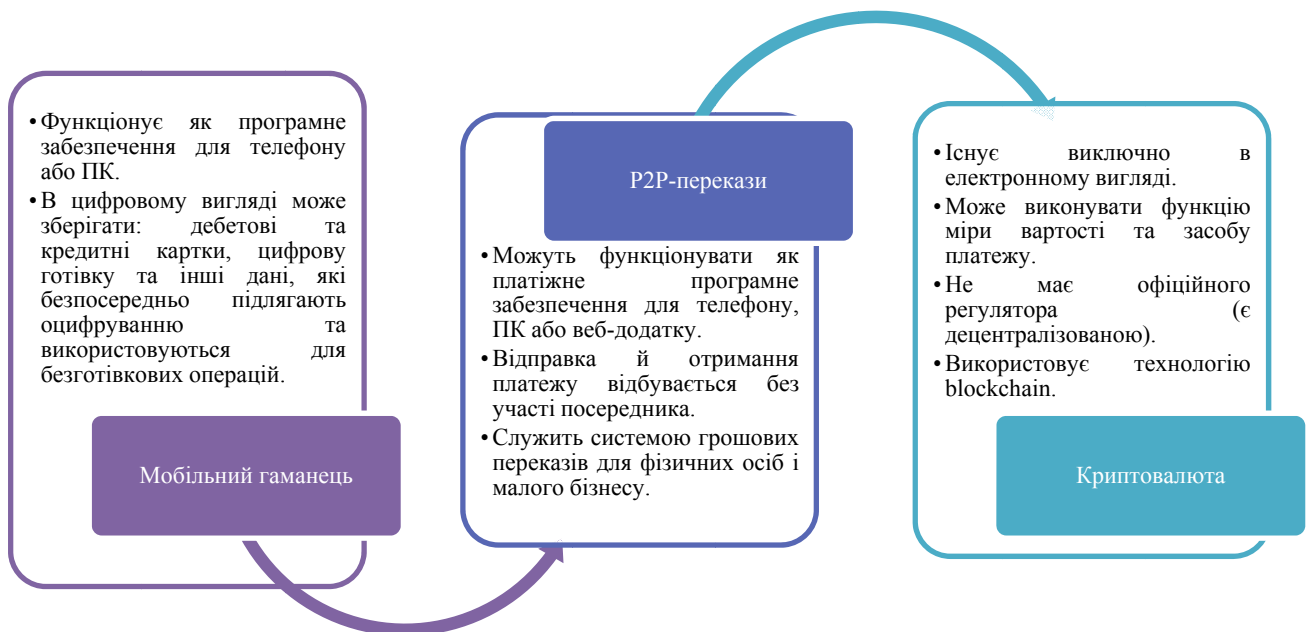

Рис. 4. FinTech-послуг, які належать до платіжних, клірингових та розрахункових послуг

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [14].

Очевидно, що з кожним роком впровадження інноваційні FinTech будуть все більше розвиватися.

У банківській системі FinTech-компанії відіграють провідну роль для створення фінансової системи, яка дійсно працює для всіх, а саме, новий підхід до банків, який орієнтовані на окремий ринок і обслуговування своїх клієнтів на ньому.

Банки можуть повністю інтегрувати платіжний сервіс у свою платформу або мобільний додаток, що дозволить їм підтримувати позитивні відносини з клієнтами та не відправляти людей до третіх осіб. З погляду FinTech-компаній участь у такому партнерстві з банком має безліч переваг. Воно може розширити клієнтську базу, надати можливості для масштабування та, зрештою, стимулювати зростання бізнесу [15].

У банківській сфері найпривабливішими залишаються FinTech-ринки. Структуризація FinTech-ринку у банківській системі зображено на рис. 5.

Кредитування	•Маркетплейси з кредитування & альтернативні андерайтингові платформи.
Блокчейн / Віртуальні активи	•Компанії фінсервісів на базі децентралізованих технологій.
Регтех	•Аудит, ризик-менеджмент, програмне забезпечення з регуляторного комплаєнсу.
Персональні фінанси	•Інструменти для управління рахунками – кредитними та персональними.
Платежі / Білінг	•Платіжний процесинг, карткові сервіси, рішення для білінгу.
Страхування	•Дата-аналітика, цифрове страхування, автоматизований андерайтинг, маркетплейси перестрахування.
Ринки капіталу	•Автоматизовані рішення для продажів, трейдингу, аналітики, інфраструктура для фінансових інституцій.
Управління капіталом (Wealth management)	•Інвестиційні та платформи з управління капіталом, аналітичні інструменти.
Платежі / Перекази	•Транскордонні платежі, програмне забезпечення для трекінгу.
Іпотека / Нерухомість (Proptech)	•Кредитування іпотеки, фінансові платформи.

Рис. 5. FinTech-ринки у банківській системі

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [16].

Тема відкритого банкінгу та відкритих даних залишатиметься в епіцентрі динамічних змін та інтересу до інноваційних фінансових сервісів. Водночас фінтех-компанії та традиційні гравці можуть досягти значної синергії: перші можуть створювати клієнтоорієнтовані пропозиції, а банки – масштабувати ці пропозиції на свої бази клієнтів. Поряд з цим, в результаті ринок отримає передовий пул інноваційних фінансових сервісів, а клієнти – конкурентний ринок та якісніші фінансові продукти і сервіси.

Якщо подивитися на найпопулярніші ніші на ринку фінтеху з точки зору привабливості для інвесторів та затребуваності у клієнтів, платіжні рішення залишатимуться в пріоритеті, а серед ніш, які активно зростатимуть, будуть такі, як кібербезпека, бігдата-аналітика, регтех, іншуртех, управління капіталом (wealthtech), рішення для ринку нерухомості (proptech), штучний інтелект та біометрика [17].

Отже, дослідження спектру FinTech-послуг показує їх значний вплив на функціонування банківської системи в Україні. Адже, надання FinTech-послуг повинно забезпечити зростання фінансової стабільності та спрямовувати на позитивний вплив економічного зростання.

Передумовами FinTech є: наявність інноваційної компанії; досвід або ідея певного виду надання FinTech-послуг; наявність у розпорядженні інноваційної компанії набору цифрових технологій; розуміння сучасних потреб споживачів фінансових послуг.

Інноваційність компанії залежить від її здатності створювати «підривні» фінансові рішення, що забезпечують реалізацію нових ціннісних пропозицій для споживача фінансових послуг. Інноваційною може бути як класична фінансова установа, яка пропонує додаток P2P-кредитування, так і нефінансова технологічна компанія, що розвиває сервіс мобільних мікроплатежів чи вступає в кооперацію з класичною фінансовою установою в межах спільного фінансового продукту, на кшталт Apple Pay.

Спираючись на окреслені передумови, інноваційні компанії обирають відповідну бізнес-модель (ідеться про розбудову власної чи входження до наявної екосистеми продуктів та послуг; цифровізація наявних FinTech-послуг; створення платформи із пропозицією API-продуктів) та відповідний вид фінтеху в межах певної сфери цифрових фінансів (PayTech; Digital Banking; Neobanking; Open Banking; LendTech; Alternative landing; Crowdfunding; InsurTech; WealthTech; TechSup; Digital Planning; Data&Analytics; Digital Security; RegTech; SupTech). Формою реалізації фінтеху та основним видом діяльності FinTech-компаній є цифрові фінансові послуги, що відповідають потребам та цінностям споживачів фінансових послуг в умовах цифрової економіки.

Таким чином, узагальнюючи вищенаведене, FinTech – це бізнес-напрямок, що швидко зростає у межах цифрової економіки, який об'єднує діяльність інноваційних компаній з різних галузей економіки щодо використання цифрових технологій як інструменту, що сприяє удосконаленню

процесів надання та створення нових клієнтоорієнтованих цифрових фінансових послуг та продуктів [18].

Отже, узагальнивши аналіз вищенаведених підходів до розуміння сутності FinTech спостерігаємо стрімкий розвиток даної сфери, варто також зазначити, що FinTech є передумовою поширення FinTech інновацій.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Розвиток FinTech розпочався відносно недавно, однак зацікавленість до цієї індустрії швидко зростає та набирає обертів. Проведене нами дослідження наукових підходів щодо визначення сутності FinTech дозволило узагальнити та уточнити визначення сутності FinTech як технологія, інновація, бізнес-модель, послуга та галузь у фінансовій сфері і використовується для розповсюдження фінансових послуг ІТ-компаніями.

Поряд з цим, ми дійшли висновку, що в Україні FinTech-ринок розвивається повільніше, ніж в інших державах, оскільки є сильні і слабкі сторони FinTech-ринку в Україні. Для ефективного розвитку FinTech в Україні необхідно збільшити кількість діджитал-спеціалістів фінансового ринку; запровадити відкритий банкінг через затвердження в Україні норм європейської директиви PSD2; збільшити представленість глобальних FinTech-брендів на українському ринку; підвищити рівень фінансової грамотності населення, що базуватиметься на простоті та доступності подання інформації.

На сьогоднішній день здійснення вищезазначених заходів сприятиме перспективному розвитку FinTech в Україні, а також інтеграції FinTech в провідні сфери життя суспільства.

Література

1. Гринкевич С. С., Іляш О. І. Теоретико-прикладні аспекти становлення інформаційної економіки в Україні. *Стратегічні пріоритети*. 2015. № 1 (34). С. 56-62.
2. Мельник Л. Г. Экономика и информация: экономика информации и информация в экономике. Энциклопед. словарь. Сумы : Университетская книга,

2005. 384 с.

3. Бажал Ю. Інформаційна економіка. Роль інформації у формуванні ринкової економіки. К.: К.І.С. 2004. С. 33–57 URL: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2430/1/Bazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf (дата звернення: 04.10.2022).

4. Global Banking Outlook 2017. URL: <https://dokumen.tips/documents/global-banking-outlook-2017-ey-global-banking-outlook-2017-3-executive-summary.html?page=1> (дата звернення: 04.10.2022).

5. Белінська Г. В. Ринок фінансових інновацій: сутність, особливості та передумови створення. *Наукові праці НДФІ*. 2016. № 1. С. 137-149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2016_1_11. (дата звернення: 03.10.2022).

6. 2018 is already a record year for global FinTech investment. Fintech Global. 2018. Retrieved from <https://member.fintech.global/2018/07/12/2018-is-already-a-record-year-for-global-fintech-investment/> (дата звернення: 04.10.2022).

7. Schueffel P. Taming the Beast: A Scientific Definition of FinTech. *Journal of Innovation Management*. 2016.vol. 4. pp. 32–34.

8. Морозко Н.И., Диденко В.Ю. Основные тренды развития индустрии финансовых технологий: монография. Москва: РУСАЙНС, 2017. 176 с.

9. Поченчук Г. М. Фінансові технології: розвиток і регулювання. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/200.pdf. (дата звернення: 03.10.2022).

10. Семенов А.Ю., Кривич Я.М., Цирулик С.В. FinTech технології: суть, роль і значення для економіки країни. *Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Серія: Економіка*. 2018. Вип. 2(67). Т. 23. С. 100–105.

11. Прохорова М.Е. Нові фінансові технології на сучасному фінансовому ринку. Стратегія розвитку України. 2018. № 1. С.54-62. URL:<http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/14012> (дата звернення: 05.10.2022).

12. Oxford English Dictionary. Retrieved from <http://www.oed.com>. (дата

звернення: 04.10.2022).

13. Redrawing the lines: FinTech's growing influence on Financial Services / Global FinTech Report 2017. PWC. Retrieved from <https://www.pwc.com/gx/en/industries/financial-services/assets/pwc-globalfintech-report-2017>. (дата звернення: 05.10.2022).

14. Економічна правда. Український фінтех: нові та старі тренди 2022 року URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/02/22/682571/> (дата звернення: 5.10.2022).

15. Від конкуренції до співпраці: як змінились погляди на відносини між банками та фінтех-компаніями URL: <https://fintechinsider.com.ua/vid-konkurencziyi-do-spivpraczi-yak-zminylys-poglyady-na-vidnosyny-mizh-bankamy-ta-finteh-kompaniyamy/> (дата звернення: 05.10.2022).

16. KPMG The Pulse of Fintech H1 2019. Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/07/pulse-of-fintech-h1-2019.pdf> (дата звернення: 05.10.2022).

17. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року URL: https://bank.gov.ua/ua/file/download?file=Strategy_finteh2025.pdf (дата звернення: 05.10.2022).

18. Семенов А. Ю. Теоретико-методологічне обґрунтування сутності фінтеху в контексті формування цифрової економіки. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №30 (2022), 177-184. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua> (дата звернення: 04.10.2022).

References

1. Grynkevych, S.S. and Ilyash, O.H. (2015). "Theoretical and practical aspects of becoming an information economy in Ukraine", *Stratehichni priorytety – Strategic priorities*, vol. 1 (34), pp. 56–62.

2. Melnik, L.G. (2005), *Ekonomika i informatsiia: ekonomika informatsii i informatsiia v ekonomike: entsiklopedicheskiy slovar* [Economics and information: information economics and information in economics: encyclopedic dictionary],

Universitetskaia kniga, Sumy, Ukraine.

3. Bazhal, Yu. (2004), "Information economy. The role of information in the market economy formation", *K.I.S.*, [Online], available at: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2430/1/Bazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf (Accessed 4 Oct 2022).

4. EY (2017), "Global Banking Outlook", [Online], available at: <https://dokumen.tips/documents/global-banking-outlook-2017-ey-global-banking-outlook-2017-3-executive-summary.html?page=1>

5. Belinska, H.V. (2016), "The market of financial innovations: the essence, features and prerequisites of creation", *Naukovi pratsi NDFI*, [Online], vol. 1 (74), pp. 137-149 available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2016_1_11 (Accessed 3 Oct 2022).

6. Fintech Global (2018), "2018 is already a record year for global FinTech investment", [Online], available at: <https://member.fintech.global/2018/07/12/2018-is-already-a-record-year-for-global-fintech-investment/> (Accessed 3 Oct 2022)

7. Schueffel, P. (2016), "Taming the Beast: A Scientific Definition of FinTech", *Journal of Innovation Management*, vol. 4., pp. 32–34.

8. Morozko, N. I. and Didenko, V. Yu. (2017), *Osnovnye trend razvitiia industrii finansovykh tekhnologii* [The main trends in the development of the financial technology industry], RUSINS, Moscow, Russian.

9. Pochenchuk, H. M. (2017), "Financial technology: development and regulation", *Ekonomika i suspil'stvo*, [Online], vol. 13, available at: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/200.pdf (Accessed 3 Oct 2022).

10. Semenoh, A.Yu. Kryvych, Ya.M. and Tsyruyk, S.V. (2018), "FinTech technologies: the nature, role and importance for the economy of the country", *Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I.I. Mechnykova. Seriya: Ekonomika*, vol. 2(67), pp. 100–105.

11. Prokhorova, M. (2018), "New financial technologies in the modern financial market", *Stratehiia rozvytku Ukrainy*, [Online], vol. 1, pp. 54–62, available at: <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/14012> (Accessed 5 Oct 2022).

12. Oxford English Dictionary (2022), available at: <http://www.oed.com> (Accessed 4 Oct 2022).

13. PWC (2017), “Redrawing the lines: FinTech’s growing influence on Financial Services / Global FinTech Report”, [Online], available at: <https://www.pwc.com/gx/en/industries/financial-services/assets/pwc-globalfintech-report-2017>.

14. Economic truth (2022), “Ukrainian fintech: new and old trends of 2022”, [Online], available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/02/22/682571/> (Accessed 5 Oct 2022).

15. Allum, Dz (2022), “From competition to cooperation: how views on the relationship between banks and fintech companies have changed”, [Online], available at: <https://fintechinsider.com.ua/vid-konkurencziyi-do-spivpraczi-yak-zminyls-poglyady-na-vidnosyny-mizh-bankamy-ta-finteh-kompaniyamy/> (Accessed 5 Oct 2022).

16. KPMG (2019), “The Pulse of Fintech H1”, [Online], available at: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/07/pulse-of-fintech-h1-2019.pdf> (Accessed 5 Oct 2022).

17. National Bank of Ukraine (2020), “Fintech development strategy in Ukraine until 2025”, [Online], available at: https://bank.gov.ua/ua/file/download?file=Strategy_finteh2025.pdf (Accessed 5 Oct 2022).

18. Semenoh, A. Yu. (2022), “Theoretical and methodological substantiation of the essence of fintech in the context of the formation of digital economy”, *Elektronne naukove fakhove vydannia z ekonomichnykh nauk «Modern Economics»*, vol. 30, pp. 177-184, [Online], available at: <https://modecon.mnau.edu.ua> (Accessed 4 Oct 2022).

Стаття надійшла до редакції 20.10.2022 р.